

VLAAMS PARLEMENT

vergadering **C21 – LEE**
zittingsjaar 2009-2010

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening
en Onroerend Erfgoed

van 14 oktober 2009

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Bart Caron tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de nooit vrijgegeven studie over de Vlaamse orgelrestauratie	3
Vraag om uitleg van de heer Bart Caron tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de plaatsing van zonnepanelen in beschermd landschappen of stads- en dorpsgezichten	8
Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over het behoud en de conservering van de Doelse kogge in Beveren	13
Vraag om uitleg van mevrouw Linda Vissers tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, en tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de toekomst van de motorcrossterreinen in Vlaanderen	18
Vraag om uitleg van mevrouw Katrien Schryvers tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de Raad voor vergunningsbetwistingen	24

■

Voorzitter: de heer Bart Martens**Vraag om uitleg van de heer Bart Caron tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de nooit vrijgegeven studie over de Vlaamse orgelrestauratie**

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik hoop dat er tijdens deze legislatuur in de commissie een goede samenwerking zal zijn inzake het onroerend erfgoed. De vraag over de orgels is niet van levensbelang, maar het is wel de eerste vraag. Mijnheer de minister, ik kan niet anders dan u verdenken van de beste bedoelingen.

Deze vraag is misschien ietwat vreemd. Deze zomer heeft iemand bij mij geïnformeerd naar een rapport van een studie over orgelrestauratie. Ik volg de materie over het onroerend erfgoed al enkele jaren. Toch moet ik bekennen dat de studie me totaal onbekend was. De studie werd in 2001 besteld. Het merkwaardige is dat ze nooit openbaar werd gemaakt. Dat is ook de aanleiding waarom ik de vraag stel. Als ik ze gewoon ter beschikking had gekregen, had ik dat nooit gedaan.

Het is ook jammer dat ze nooit openbaar werd gemaakt, net omdat ze heel wat interessant materiaal bevat, heel wat besluiten suggereert en bedenkingen maakt over de staat van de orgels in Vlaanderen. Mijnheer de minister, ik heb eigenlijk maar één bekommernis, namelijk dat we goed zorgen voor de orgels. Als uit een studie van acht jaar geleden blijkt dat de zorg om de restauratie beneden alle peil was, dan moeten we toch aan de alarmbel trekken, ook al gaat het om iets van lang geleden.

In 2001 voerde een internationaal panel onder leiding van projectcoördinator Winter een studie uit. De conclusies ervan waren zeer hard. Er werden 24 orgels uit dat toch bijzonder patrimonium in Vlaanderen onderzocht. Het besluit was dat er daarvan maar één zich op internationaal niveau kan handhaven. Dat is bijzonder weinig. Aan de andere kant van het spectrum zijn er ook orgels die op een schandalige manier zijn aangepakt. Dat geldt bijvoorbeeld voor orgels in Antwerpen, Haringe enzovoort. De commissie bestempelt de aanpak zelfs als 'culturele schandalen'. Dat zijn heel zware woorden.

U zou me kunnen vragen hoe ik kan citeren uit een rapport dat ik niet ken. Gods wegen zijn ondoorgrondelijk, dat weten we allemaal. Ik heb gewoon gedaan wat iedereen had kunnen doen, namelijk vragen aan de opdrachthouder of ik een exemplaar van die studie kon krijgen. Ik heb ze ook gekregen. De aanbevelingen staan uitgebreid in de studie. Er moet aandacht worden besteed aan de inventaris. Die was gebrekkig in Vlaanderen. Er is onvoldoende wetenschappelijk onderzoek van die orgels, zeker als ze worden gerestaureerd. Meer in het algemeen moet de restauratie van de orgels verbeterd worden, mee door het 'empoweren' van de kerkbesturen. Die besturen zijn immers dikwijls ook de opdrachtgevers voor de restauraties.

Bij mijn onderzoek botste ik ook op een document van de Vlaamse Regering, bij de diensten van de Kanselarij. Dat document dateert van 17 juli 2009, heel recent dus. Daarin staat dat iemand bij de Vlaamse administratie een beroep aantekent en vraagt om die studie te ontvangen. Het agentschap Ruimtelijke Ordening (RO) antwoordt daarop dat het die studie niet heeft en verwijst de aanvrager door naar het Vlaams Instituut voor het Onroerend Erfgoed (VIOE). Het VIOE bevestigt dat het niet over de studie beschikt. Verder staat er: "dat daaraan wordt toegevoegd dat de studie volgens de aanbestedingsvoorwaarden in een beperkt aantal exemplaren moest worden opgemaakt en dat deze exemplaren op de dag van de oplevering aan toenmalig minister Van Grembergen persoonlijk werden overhandigd." Omdat ze persoonlijk werd overhandigd aan toenmalig minister Van Grembergen, werd het beroep afgewezen.

Dat is allemaal toch merkwaardig, als je het mij vraagt. Het agentschap en het VIOE konden de studie toch ook gewoon aan de minister of aan de opdrachthouder gevraagd hebben? Dat doen ze niet, ze wijzen gewoon het beroep af.

Als je dat soort dingen tegenkomt, moet je toch vaststellen dat er iets aan de knikker is. Dat klopt toch niet? Zo hoort het niet. Dat soort dingen doe je niet, op die manier mensen met een kluitje in het riet sturen.

U weet, mijnheer de minister, dat het wereldje van de orgels en de restaurateurs een kleine wereld is. Het is een wereld van concurrentie, van interessante opdrachten, van – en ik zal het voorzichtig uitdrukken – na-ijver en enige jaloezie onder elkaar. Dat speelt hier in elk geval een grote rol. Dat het zo is, tot daar aan toe, maar ik zou niet willen dat de orgels in Vlaanderen in de toekomst vanuit dit soort motieven worden aangepakt.

Mochten de collega's geïnteresseerd zijn, ik wil hun het rapport wel eens overmaken. Het is ronduit, maar dan ook ronduit, vernietigend voor de kwaliteit. De diensten, het toenmalige Monumenten en Landschappen, krijgen in de studie ook een serieuze veeg uit de pan waar het gaat over de aanpak en de begeleiding van de restauraties. Maar goed, de studie doet dan toch aanbevelingen in een positieve sfeer om aan dit soort tekorten tegemoet te komen.

Ik heb zelf, bij de voorbereiding van mijn vraag, uitgebreid die website bekeken en mensen gecontacteerd. Ik heb het gevoel dat er, wat dat betreft, ondertussen toch al een belangrijke weg is afgelegd. Dat stemt mij dan weer hoopvol.

Mijnheer de minister, waarom werd deze studie nooit openbaar gemaakt? Werd de bekendmaking tegengehouden door de toenmalige administratie Monumenten en Landschappen omdat zij een negatief rapport kreeg over haar eigen aanpak? Werd die beslissing bekrachtigd door de toenmalige minister?

Ongeacht het antwoord op de eerste vraag, kan men zich toch steeds beroepen op de openbaarheid van bestuur om het rapport op te vragen? Waarom heeft het agentschap of het VIOE geen contact opgenomen met de opdrachthouder of met de minister? De uitleg was dat men zelf geen exemplaar meer had.

Werden de beleidsadviezen die in de studie werden gegeven, ter harte genomen? Welke punten werden gevolgd en op welke wijze werden ze uitgevoerd?

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Dank u, voorzitter, het is inderdaad de eerste keer dat we samen zitten. Ik kijk, samen met u, uit naar een goede samenwerking of, om de termen van de heer Caron te gebruiken – wat in dit orgeldossier zeker mag –, een goed samenspel in deze commissie.

Mijnheer Caron, u start met een toch wel heel bizarre vraag. Ze heeft voor enige commotie gezorgd in de administratie, om de eenvoudige reden dat het hier gaat om een studie die is opgemaakt in opdracht van toenmalig minister Johan Sauwens en is afgerond onder zijn opvolger, Paul Van Grembergen.

Mijn administratie zegt dat ze op geen enkele manier beleidsmatig betrokken is geweest bij die opdracht en ook nooit formeel in kennis is gesteld van de resultaten van de studie. Ze zegt ook nooit richtlijnen te hebben gekregen met betrekking tot de opvolging ervan. U zei het zelf al: de studie werd opgeleverd in enkele exemplaren en werd persoonlijk bezorgd aan toenmalig minister Van Grembergen. Mijn administratie zegt dat zij de studie niet heeft. De beweegredenen om de administratie daarbuiten te houden, kan ik natuurlijk niet inschatten. Ik heb daar geen zicht op. Er zijn daarover geen schriftelijke sporen terug te vinden. U bent kabinetschef geweest van minister van Grembergen. Misschien weet u uit dien hoofde daarover iets meer. In elk geval was uw vraag voor mij de eerste confrontatie met het bestaan van deze studie.

De studie heeft 3,7 miljoen frank gekost. De definitieve oplevering gebeurde op basis van een decreetsartikel dat werd goedgekeurd door het parlement. Het gaat om artikel 50 van het decreet van 20 december 2002 houdende begeleidende bepalingen bij de begroting 2003 en dat luidt als volgt: “Het saldo van 15.723,86 euro voor de afrekening van het onderzoeksproject over de Vlaamse orgels wordt vastgelegd en integraal uitbetaald aan Musica vzw.”

Ikzelf wist niets af van die studie. Ik kan dus ook niets zeggen over de waarde ervan, de objectiviteit en de methode die erbij werd gehanteerd. Mijn administratie, die wel wist van het bestaan van die studie, heeft verklaard dat ze er geen kopie van had.

Ik heb, naar aanleiding van uw vraag, mijn administratie gevraagd om mij de studie te bezorgen. Ik heb hetzelfde laten doen als wat u blijkbaar hebt gedaan: ik heb mijn administratie gevraagd om in contact te treden met de opdrachthouder, de vzw Musica. Die heeft per e-mail, elektronisch dus, een kopie van dit dossier bezorgd aan mijn administratie, die op haar beurt die kopie naar mij heeft doorgeklikt.

Het document, zoals ik het heb, is niet volledig. Tientallen pagina's in het hoofdstuk “Ontvangen brieven en e-post” werden mij blanco bezorgd. Deze kopie is prima facie onvolledig. Ik heb ze nog niet doorgenomen. Er is ook sprake van een cd-rom met foto's en relevante audio-opnames. Die heb ik ook niet. Mijnheer de voorzitter, als u zegt dat de studie ter beschikking kan worden gesteld van de commissieleden, dan is dat voor mij geen enkel probleem.

Ik heb mijn administratie de opdracht gegeven om een nota te maken over de studie. Nu zij voor het eerst de studie heeft, vraag ik haar de studie van commentaar te voorzien. Ik voeg eraan toe dat dit een studie is uit – als ik die term mag gebruiken – ‘de jaren stillekes’. We zijn ondertussen al een hele tijd verder. Misschien kan het toch nog nuttig zijn een commentaar bij die studie te krijgen.

Wat de vragen over de openbaarheid van bestuur betreft, is de heer Caron eigenlijk aan het verkeerde adres. De minister-president is hiervoor bevoegd. De vraagstelling van de heer Caron heeft de indruk gewekt dat hij de administratie en het VIOE met de vinger wil wijzen.

Tijdens de beroepsprocedure is besloten geen afschrift van de studie te verstrekken. Het gaat hier echter niet om een weigering. Bovendien heeft het VIOE die beslissing niet genomen. De beroepsinstantie, die deel uitmaakt van het Departement Diensten voor het Algemeen Regeringsbeleid, heeft de aanvraag geschrapt. Ik neem aan dat de heer Caron de aanvrager is. Ik hoef dat op zich niet te weten. De naam van de aanvrager is consequent geschrapt.

De beroepsinstantie is van oordeel dat de administratie geen afschrift van de studie kan verstrekken omdat ze niet over de studie beschikt. Dat lijkt me een logische beslissing. Indien iemand in het kader van de openbaarheid van bestuur een vraag stelt en de administratie de betrokken stukken niet heeft, kan de betrokkene wel een beroep instellen bij het Departement Diensten voor het Algemeen Regeringsbeleid. De commissie die hiervoor bevoegd is, kan echter enkel vaststellen dat de studie niet beschikbaar is en bijgevolg niet kan worden verstrekt. Het gaat hier om een materiële onmogelijkheid en niet om een principiële weigering inzage in de studie te verstrekken.

Ik heb er trouwens geen probleem mee inzage in de studie te verstrekken. Zoals ik net al heb verklaard, wil ik ze gerust ter beschikking stellen van de voorzitter. Wat mij betreft, mogen alle commissieleden er gerust kennis van nemen.

Ik hoop dat ik op dit punt een en ander heb uitgeklaard. In het licht van de openbaarheid van bestuur is een procedure opgestart. Deze aanvraag is afgewezen. We mogen de administratie of het VIOE daarvoor niet met de vinger wijzen.

Gezien de omstandigheden, kan ik de derde vraag van de heer Caron in feite niet beantwoorden. Ik heb het document zelf pas gisterenavond ontvangen. De commissieleden zullen het even snel als de administratie of ikzelf kunnen lezen.

Ik heb de administratie gevraagd de studie te bekijken en na te gaan of we er nog lering uit kunnen trekken. We zullen zien of we er nog iets mee kunnen aanvangen. Ik wil in dit verband wel nog even overlopen wat de administratie me over de evolutie van het beleid sinds 2002 heeft laten weten.

De orgelwereld is een kleine, hypergespecialiseerde wereld van gebruikers, deskundigen en liefhebbers. Binnen deze wereld treden twee fracties geregeld met elkaar in debat. De eerste fractie bestaat uit de voorstanders van de zogenaamde ‘historische authenticiteit’. Zij willen orgels tot hun originele staat terugbrengen, zelfs als ze hierdoor eventueel onbespeelbaar blijven. Ik heb opgezocht wat we onder die onbespeelbaarheid moeten verstaan. Indien de orgels in hun oorspronkelijke staat worden hersteld, hebben ze een toonhoogte die nu niet langer wordt gebruikt. Volgens een aantal mensen is een op deze wijze gerestaureerd orgel dan ook onbespeelbaar. De tweede fractie bestaat uit de voorstanders van de zogenaamde ‘herbestemming’. Zij zoeken een compromis tussen de originele staat en de bespeelbaarheid van de orgels.

In 2005 heeft mevrouw Schauvliege, toen nog Vlaams volksvertegenwoordiger, in deze commissie de heer Van Mechelen, toen nog Vlaams minister, een vraag over dit onderwerp gesteld. Toenmalig minister Van Mechelen heeft toen ook op het bestaan van die twee strekkingen gewezen.

De objectieve beoordeling van de orgelwereld vergt een mate van expertise die enkel in de orgelwereld zelf te vinden is. Kritiek op de orgelsector komt meestal uit die sector zelf en gaat nauwelijks uit van de beheerders die orgelrestauraties bestellen of die gerestaureerde orgels onder hun hoede hebben. Desondanks kent de regelgeving inzake het onroerend erfgoed allerhande mechanismen om een voldoende mate van objectiviteit te garanderen.

Volgens mijn administratie verloopt het beslissingsproces op een participatieve, objectieve, gecontroleerde en controleerbare manier. Aangezien er in Vlaanderen maar liefst 1123 beschermde orgels zijn, is dat ook noodzakelijk. Het merendeel van die orgels is beschermd als een onderdeel van de gebouwen waarin ze zich bevinden. Alle vergunningen, machtigingen en keuringen van dossiers die met het oog op het verkrijgen van een premie worden ingediend, worden volgens het zogenaamde ‘vier-ogenprincipe’ behandeld. Dat houdt in dat de consulent die de dossiers evalueert, wordt begeleid door de gewestelijke erfgoedambtenaar, die in de praktijk de coördinator van de provinciale onroerenderfgoedcellen is. De gewestelijke erfgoedambtenaar draagt de eindverantwoordelijkheid voor de genomen beslissing. Bovendien worden de premiedossiers op een overkoepelend niveau, hier in Brussel, nog eens gecontroleerd.

Dat betekent dat de vergunningen, machtigingen en keuringen steeds aan overleg-, inspraak- en adviesmomenten zijn gekoppeld. Hierbij wordt naar de visie van alle mogelijke betrokken partijen, gebruikers, belangengroepen en overheden gepeild. Bij het nemen van een eindbeslissing wordt rekening met hun visie gehouden. Eindbeslissingen worden zelden of nooit door een enkele persoon genomen. In de praktijk zijn ze gebonden aan het visum van meerdere consulenten en leidende ambtenaren.

Bovendien zijn in de regelgeving inzake het onroerend erfgoed nieuwe beroepsmogelijkheden opgenomen. In mijn antwoord op de vraag om uitleg over de plaatsing van zonnepanelen in beschermd onroerend erfgoed, die straks aan bod zal komen, zal ik uitweiden over de beroepsmogelijkheden die zijn gecreëerd ten aanzien van beslissingen die erfgoedconsulenten in het kader van vergunnings- of machtigingsprocedures nemen.

Indien zich een discussie ontspint, kan bovendien het advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen worden ingewonnen. Deze commissie moet garant staan voor de nodige objectiviteit. Aangezien een gespecialiseerde orgelcommissie hoe dan ook uit vertegenwoordigers uit de sector zou bestaan, is deze commissie allicht objectiever. De

vertegenwoordigers uit de sector zijn immers niet zelden zelf betrokken partij bij de restauratiepraktijk.

Daarnaast worden de regelgeving en het instrumentarium die binnen dit beleidsveld worden gehanteerd continu geëvalueerd en bijgestuurd. Decreten en besluiten worden geregeld herzien. Dit zal nu ook met het decreet betreffende het onroerend erfgoed gebeuren.

Ik wil nog verwijzen naar het besluit van de Vlaamse Regering van 14 december 2001 houdende de vaststelling van het premiestelsel voor restauratiewerkzaamheden aan beschermde monumenten. Dat besluit, dat het resultaat van een grootschalige doorlichting en herziening is, omvat specifieke bepalingen inzake de samenstelling van dossiers en de aanstelling van uitvoerders. Die bepalingen moet een zo groot mogelijke objectiviteit garanderen.

Bovendien omvat het besluit van de Vlaamse Regering van 17 november 1993 houdende de bepaling van de algemene voorschriften inzake de instandhouding en het onderhoud van monumenten en van stads- en dorpsgezichten bijzondere voorschriften voor orgels.

Ik wil hier benadrukken dat de Vlaamse overheid de Vlaamse orgelwereld ondersteunt met premies die voor de restauratie en het onderhoud van beschermde monumenten worden toegekend. Het Vlaamse Gewest heeft sinds 1973 maar liefst 145 orgelrestauratiedossiers opgevolgd. De door de heer Caron aangehaalde studie behandelt slechts 24 exemplaren. In de loop van dit jaar heeft het Vlaamse Gewest al voor meer dan 3 miljoen euro aan restauratiepremie voor orgels toegekend. Dat is ruim 5 percent van het totale beschikbare budget. De toekenning van premies wordt door de bevoegde erfgoedconsulenten terecht zeer streng beoordeeld.

Met betrekking tot de orgelinventaris kan ik meedelen dat het inventarisatiewerk onverminderd wordt voortgezet. Op korte termijn worden deze inventarisgegevens opgenomen in de nieuwe vlot consulteerbare databank die al enkele maanden online staat. Vanzelfsprekend is de orgelinventarisatie ingepast in een totale inventarisatiestrategie, die meer dan alleen orgels betreft, en waarover ik ook zal uitweiden in mijn beleidsnota.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik dank u voor uw uitgebreid antwoord.

Ik was evenmin op de hoogte van het feit dat de administratie er niet bij betrokken was. In die zin is uw antwoord heel erg verhelderend.

Ik wou even iets zeggen voor de duidelijkheid van mijn eigen positie. Ik heb voor de heer Van Grembergen gewerkt vanaf 2002. De opdracht is gegeven in 2001. Ze was mij ook niet bekend. Ik heb wel mensen gecontacteerd waarmee ik nadien heb samengewerkt, die wel van het bestaan van de opdracht op de hoogte waren. Maar ik wist tot op heden niet dat de administratie er buiten werd gehouden. Ik zal in de wandelgangen mijn collega Sauwens, die de eigenlijke opdrachtgever is, eens aanspreken. Ik vind het jammer dat er 3,7 miljoen frank uitgegeven is voor een studie die op zich zeer waardevol is, maar waar beleidsmatig nooit iets mee is gebeurd. Ik kan dat als burger niet goed aanvaarden.

Mijnheer de minister, ik zal eens nagaan of de ontbrekende pagina's uit uw kopie ook in mijn mail ontbreken. Ik kijk uit naar de eventuele bespreking of de nota die de administratie zal maken. Ik weet wel dat alles zeven jaar geleden is, maar orgels zijn bij wijze van spreken zo tijdloos, dat aanbevelingen misschien zinvol zijn. Ik ken ook de verschillende benaderingswijzen en visies over restauratie, gaande van een historisch-correcte restauratie tot de restauratie tot een bruikbaar orgel. Ik ga er ook vanuit dat de administratie intussen veel sterker is gewapend. Ik hoop dat we een stap vooruit kunnen zetten.

Ik kijk ook uit naar uw beleidsnota in de hoop dat er ook enige aandacht voor zal zijn. Mijn vraag was in eerste instantie door de commissievoorzitter afgewezen omdat ik vroeg naar het huidige beleid inzake orgelrestauratie, maar dat is iets voor de beleidsnota. Ik hoop dat er een

degelijk en stevig beleid inzake orgelrestauratie kan komen. Mochten er opvallende elementen in zijn, dan kom ik daar graag op terug.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Bart Caron tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de plaatsing van zonnepanelen in beschermde landschappen of stads- en dorpsgezichten

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, als politicus bij een groene partij is dit voor mij een lastige vraag. Het gaat namelijk om twee dimensies die wel eens met elkaar in conflict zouden kunnen komen. Er is enerzijds de zorg voor het erfgoed en anderzijds het streven naar meer hernieuwbare energie. Hoe verhouden die twee zich met elkaar en botsen ze niet? Het is niet alleen een kwestie van beleid, maar ook op het terrein delen mensen vaak dezelfde bekommernis. Mensen die in een beschermd dorpsgezicht wonen maar zonnepanelen willen leggen, botsen vaak op een regelgeving die ze niet goed begrijpen. Het is een dilemma waar we de volgende jaren nog meer mee te maken zullen hebben.

Er is weer interpretatie mogelijk, zoals daarnet bij de orgelrestauratie. Als je zonnepanelen op je dak wilt leggen, wat is dan het belangrijkste? De authenticiteit van het dorpsgezicht of van het gebouw dat niet mag worden geschonden volgens de hardliners versus de zorg om hernieuwbare energie waarmee je een *modus vivendi* moet vinden?

Er is dus een dilemma waarover heel veel mensen me de laatste maanden hebben aangesproken. De kritiek is niet eenduidig. Er zijn mensen die zeggen dat al hun aanvragen worden afgewezen en dat ze geen enkele toestemming krijgen. Anderen zeggen dat ze na lang onderhandelen met de provinciale coördinatoren en medewerkers, wel tot een vergelijk komen. De zonnepanelen mogen op een bepaalde manier toch worden aangebracht.

Er zijn ook heel veel nuances aan te brengen in wat je wel of niet zou moeten toestaan. Een gevel in een zeer belangrijke zichtlocatie heeft niet hetzelfde karakter als de achterzijde van een huis in een beschermd dorpsgezicht. De indruk leeft dat er een zekere willekeur – ik wil de administratie niet beladen met verwijten – wordt gehanteerd en dat er geen eenduidige aanpak is.

Dat is ook begrijpelijk omdat de regelgeving omtrent stedenbouwkundige vergunningen veranderd is. Voor een normale woning heb je geen stedenbouwkundige vergunning meer nodig voor zonnepanelen, tenzij je in een beschermd stads- of dorpsgezicht komt. Sinds kort moet het wel voor panden die in de inventaris van het bouwkundig erfgoed zijn opgenomen. Er is een veel vrijere regelgeving gekomen, maar mensen die in een beschermde of waardevolle woning wonen, zitten nog wel met die regelgeving. Ik denk dat nog in de praktijk moet groeien wat de jurisdictie zegt over hoe we daarmee moeten omgaan.

Je hebt dus die twee uitersten. Mijnheer de minister, u kent de verhalen. Er mag geen dubbel glas in een woning omdat origineel in dat pand geen dubbel glas zat. Dat is de authentieke lijn. Dezelfde vraag rijst hier. Aan de andere kant: wat is storend? Dat is een kwestie van smaak en interpretatie. Ik ken heel veel zonnepanelen op hedendaagse woningen die bijzonder storend zijn, die me super irriteren, ook omdat ze op landschappelijk vlak afschuwelijk lelijk zijn. Ik ken ook plaatsingen op beschermde panden, die helemaal niet storend zijn. Er is geen lijn in te trekken. In het ene geval heb je geen stedenbouwkundige vergunning nodig en kan de installateur smakeloos panelen op het dak leggen. In het andere geval moet het wel verzorgd gebeuren.

Ik pleit ervoor om daar met zorg mee om te gaan en niet alles los te laten. Ik vind niet dat alles kan. Ik vind wel dat er veel moet kunnen en dat het oordeelkundig moet gebeuren. Ik houd van een doordachte en zorgvuldig afgewogen keuze, bijna afzonderlijk voor elk dossier. De indruk ontstaat bij nogal wat mensen dat de administratie veeleer de strenge kant kiest en moeilijk doet als het gaat over fotovoltaïsche panelen op beschermde woningen of in historische dorps- of stadskernen.

Mijnheer de minister, staan u en uw administratie voldoende open voor de evolutie in de samenleving? Ik zal me de komende jaren in deze commissie vaak opwerpen als pleitbezorger van conserveren, maar anderzijds ook als pleitbezorger van duurzame vernieuwing. Werd er vaak advies gevraagd aan de cellen onroerend erfgoed in de provincies over de plaatsing van fotovoltaïsche zonnepanelen en/of zonneboilers binnen beschermde landschappen en dorps- of stadsgezichten? In hoeveel van deze gevallen werd er ongunstig advies verleend en hoeveel keer gunstig advies? Het gaat me over de balans tussen de twee.

Is er een eenvormigheid in de beoordelingswijzen van de verschillende provinciale cellen? De indruk leeft dat dat niet het geval is. Worden daar criteria voor gevolgd en welke? Zijn die criteria opgenomen in een besluit of een richtlijn van de Vlaamse Regering of van de minister?

Werden de ongunstige adviezen gemotiveerd of was de ligging binnen het beschermd gebied an sich, zonder een grondige afweging, voldoende reden voor het ongunstig advies?

Vindt u dat de ligging binnen een beschermd gebied an sich voldoende reden is voor een ongunstig advies?

Is het advies van het agentschap na de recente invoering van de nieuwe Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening nog steeds van bindende aard? Is beroep mogelijk? Overweegt u om de mogelijke wisselwerking tussen bescherming van erfgoed en duurzame innovatie te laten onderzoeken en desgevallend richtlijnen voor uw administratie uit te schrijven, in de veronderstelling dat die niet bestaan?

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Mijnheer de voorzitter, mijn ervaring is iets anders dan het verhaal dat de heer Caron schetst. Wat primeert er: groene energie of uitzicht? In tal van andere sectoren moet je ook kiezen.

Ik denk dat het in de praktijk nog best meevalt. De heer Caron zegt dat je op gewone huizen zomaar, zonder vergunning, zonnepanelen mag leggen. In heel veel gevallen is dat niet zo. Heel veel verkavelingen en bijzondere plannen van aanleg (BPA's) laten dat niet toe omdat de materialen waaruit de dakbedekking mag bestaan, meestal beschreven staan. Je komt voortdurend in de afwijkingsprocedure via stedenbouw. Ik merk dat de praktijk is dat men het systematisch toelaat. In beschermde dorpsgezichten is het een ander verhaal, daar mag het niet zichtbaar zijn en mag het uitzicht er niet onder lijden.

Ik vind het globale plaatje wel kloppen. Als het gaat om een beschermd dorpsgezicht gaat de slinger naar de kant van erfgoedwaarden en dan doet men moeilijker, hoewel het ook wordt toegestaan als het niet zichtbaar is. Daar zijn voorbeelden van in overvloed. In gewone verkavelingen en BPA's staat men het wel toe. Het globale plaatje lijkt me wel redelijk consistent te zijn.

De voorzitter: De heer Dehandschutter heeft het woord.

De heer Lieven Dehandschutter: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, dit probleem wordt door de collega's met een verschillende appreciatie ingeschat. Globaal, zowel in de regelgeving Ruimtelijke Ordening maar ook vanuit het oogpunt van onroerend erfgoed en de zorg daarvoor, moeten we streven naar een proactief beleid.

De discussie die we hier voeren, doet me een beetje denken aan de discussies die de voorbije tien tot vijftien jaar zijn gevoerd over het aanbrengen van telecommunicatie-installaties voor gsm-verbindingen en dergelijke. We stellen vast dat de regelgeving en de sturing dikwijls achter de feiten aanlopen.

Mijn vraag en suggestie aan de commissie en de minister is dat er proactief zou worden opgetreden voor het geheel aan technologische vernieuwingen en de implicaties ervan op het vlak van ruimtelijke ordening, stedenbouw en in het bijzonder onroerend erfgoed, zodat we niet achter de feiten moeten aanhollen en pas na een aantal spijtige incidenten ingrijpen.

De heer Bart Martens: Mijnheer de minister, ik stel vast dat men er bij een aantal beschermde monumenten wel perfect in slaagt om de erfgoedwaarde te combineren met de productie van hernieuwbare energie. Zo werden bijvoorbeeld op een perfecte wijze moderne turbines geïntegreerd in een aantal oude watermolens: denken we maar aan de watermolen van Rotselaar. Maar ook op vele andere plaatsen zien we dat het kan. Als er wordt gezocht naar manieren om nieuwe technologie te integreren, is dat soms perfect te combineren met het behoud van de erfgoedwaarde.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer de voorzitter, geachte leden, ik maak nog even de regelgeving duidelijk, zodat er geen misverstand over bestaat.

Door het besluit van 5 september 2008 is het plaatsen van fotovoltaïsche zonnepanelen of zonneboilers niet langer vergunningsplichtig, op voorwaarde dat het gaat over installaties op een plat dak of installaties die geïntegreerd zijn in een hellend dak. Die vrijstelling geldt niet – dat wil ik beklemtonen – voor gebouwen die zijn opgenomen in de inventaris van het bouwkundig erfgoed en voor gebouwen die een voorlopig of definitief beschermingsstatuut genieten, in toepassing van de onroerenderfgoedregeling. Met andere woorden, voor monumenten, stadgezichten, dorpsgezichten, landschappen, ankerplaatsen, erfgoedlandschappen, archeologische monumenten, archeologische zones of inventarisitems geldt de vrijstelling niet.

Waar de ingreep onroerend erfgoed betreft, wordt het plaatsen van zonnepanelen of zonneboilers nog altijd aan een nauwgezet toezicht onderworpen. Dat is niet verwonderlijk. Het plaatsen van dergelijke installaties heeft altijd een grote visuele en ook structurele impact. Dat zijn natuurlijk belangrijke aandachtspunten voor onze onroerenderfgoedconsulenten, die waken over het behoud van waardevol onroerend erfgoed.

Ik illustreer even de visuele impact. Het gemiddeld verbruik op jaarbasis van een gezin met vier personen bedraagt tussen 3000 en 4000 kilowattuur. Om dat vermogen te kunnen opwekken, is idealiter een hoeveelheid zonnepanelen nodig die overeenstemt met een oppervlakte van 35 tot 47 vierkante meter. Het plaatsen van een dergelijke installatie kan dus het beeld van een historisch pand drastisch beïnvloeden. Ook de structurele impact is belangrijk. Zowel de zonnepanelen die worden ingebouwd in het dak als de panelen die op het dak worden gelegd, grijpen in mindere of meerdere mate in op de onderliggende dakstructuur – onder meer op de bebording, de kepers, het spantwerk – en veroorzaken dus onherstelbare schade. Hetzelfde geldt voor de zonnecollector van een zonneboiler. Het is met andere woorden niet evident om het plaatsen van zonnepanelen of zonneboilers altijd en overal te verzoenen met verantwoord onroerenderfgoedbeheer, waarbij mijns inziens vooral het maximale behoud van intrinsieke erfgoedwaarden moet worden nagestreefd. De huidige generatie zonnepanelen en zonneboilers is daar helaas niet of onvoldoende op afgestemd.

Gelukkig is er bij de ontwikkeling van de technologie ter zake steeds meer aandacht voor vormgeving en integratie, wat zowel in de erfgoedsector als in kringen van architecten ten zeerste op prijs wordt gesteld. Ik wil in dat verband bijvoorbeeld verwijzen naar de zogenaamde Heritage Solar Slate, die door een Brits bedrijf werd ontworpen en vrijwel perfect het uitzicht van een natuurlei benadert. Deze zonnelei is met succes toegepast op een 'grade II

listed building', dat qua statuut te vergelijken is met een beschermd monument bij ons, en kreeg in februari van dit jaar de titel Product Innovation of the Year op de Low Carbon Performance Awards in Londen.

Dat gaat enigszins in deze richting van wat de heer Martens daarnet heeft gezegd. Er zijn voorbeelden van een moderne integratie. Hij had het over een andere toepassing van alternatieve energie. Gelukkig evolueert de technologie, ook op dit vlak, en komen we dus tot een toestand waarin bepaalde nieuwe opwekkers van zonne-energie wel compatibel zijn of kunnen zijn met de onroerendergoedwaarde. Op termijn zullen er dus meer mogelijkheden zijn om onroerend erfgoed op een energiezuinige manier te renoveren, zonder de ziel ervan aan te tasten. De uitdaging zal dus niet alleen zijn de nodige technologische evoluties te stimuleren, maar ook de nieuwe materialen en technieken die daaruit resulteren, toe te passen. Daarbij moeten vanzelfsprekend kosten en baten grondig tegen elkaar worden afgewogen, zoals dat altijd gebeurt.

Mijnheer Caron, daarmee ben ik tot het antwoord op uw vragen gekomen. Eerst was er de vraag over het aantal aanvragen. Het Agentschap RO Vlaanderen verstrekt de volgende cijfergegevens. In 2008 en 2009 samen werden er 199 individuele aanvragen behandeld. Daarvan kregen er 171 een gunstig advies, wat neerkomt op een goedkeuringspercentage van 86 procent. Dat goedkeuringspercentage geldt vrij uniform voor de vijf provincies. In Antwerpen waren er 14 aanvragen, die allemaal gunstig of gunstig met voorwaarden werden geadviseerd. In Limburg waren er 31 aanvragen, waarvan 6 ongunstig. In Oost-Vlaanderen waren er 42 aanvragen, waarvan 8 ongunstig. In Vlaams-Brabant waren er 51 aanvragen, inclusief monumenten, en 4 ongunstige adviezen. In West-Vlaanderen waren er 61 aanvragen, waarvan 10 ongunstig.

Het probleem is dus misschien minder groot dan het op basis van enkele individuele dossiers zou kunnen lijken. De heer Vandaele wees daar al op. Ik denk dat er hier wel plaats is voor nuancering. Ik wil trouwens opmerken dat een totaal van 199 aanvragen in een context van onroerend erfgoed een heel klein aantal is, ook in verhouding tot het totale aantal. In Vlaanderen zijn er het jongste jaar maar liefst 10.000 nieuwe zonne-installaties gerealiseerd.

Uit de cijfergegevens van het agentschap kan worden afgeleid dat er in elke provincie proportioneel even veel aanvragen worden goedgekeurd voor het plaatsen van zonnepanelen en zonneboilers. Dat wijst minstens op een zekere uniformiteit. Het agentschap werkt momenteel ook aan een interne richtlijn met betrekking tot het installeren van zonnepanelen in een onroerendergoedcontext. Deze richtlijn zal vermoedelijk in november worden bekrachtigd, maar zal slechts tot op zekere hoogte kunnen voorzien in veralgemeende beoordelingscriteria, en bijvoorbeeld aandacht besteden aan het beperken van de visuele en structurele impact. Dat lijkt me logisch.

Het is mijns inziens niet aangewezen om te streven naar een gestandaardiseerde, precieze regelgeving ter zake met vaste criteria. Niet alle onroerend erfgoed leent zich immers in dezelfde mate tot innovatie, en bovendien ontwikkelt het aanbod van producten en technieken op de markt zich aan een razendsnel tempo. Dat maakt dat wat vandaag actueel is, morgen alweer achterhaald kan zijn.

Dat geldt overigens niet enkel voor het plaatsen van zonnepanelen in onroerend erfgoed, maar voor alle soorten ingrepen die ertoe strekken onroerend erfgoed op een hedendaagse manier te renoveren, te herbestemmen en te ontsluiten. U hebt zelf andere voorbeelden gegeven. Ik zal deze regeerperiode dan ook benutten om de dienstverlening en instrumenten te ontwikkelen die nodig zijn om erfgoedbeheerders bij deze broodnodige processen op een flexibele manier te begeleiden. Hierover zal ik uitvoeriger uitweiden in mijn beleidsnota. Hiermee heb ik meteen ook een antwoord gegeven op de zesde vraag.

Het spreekt voor zich dat elk advies, en zeker een negatief advies, gemotiveerd wordt. In de nieuwe juridische context, waarbinnen beroep kan worden aangetekend tegen het al dan niet

machtigen van werkzaamheden aan beschermd onroerend erfgoed, is motivatie zelfs cruciaal. Ik kom hier later nog op terug.

Het staat vast dat het plaatsen van zonnepanelen – of eender welke andere moderne ingreep – in een context van beschermd onroerend erfgoed, niet bij voorbaat kan worden uitgesloten. Elke aanvraag moet het voorwerp zijn van een beredeneerde afweging die niet noodzakelijk een negatieve uitkomst heeft, zoals de hoger vermelde cijfers bewijzen.

In antwoord op de vijfde vraag, inzake de impact van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening op de onroerenderfgoedregelgeving, verwijs ik naar het antwoord van mijn voorganger, de heer Van Mechelen, op de vraag om uitleg dienaangaande van 17 april 2008. Kort gesteld is de kwestie van ‘bindende adviesverlening’ slechts aan de orde in het kader van een stedenbouwkundige vergunningsaanvraag. Voor niet-vergunningsplichtige werkzaamheden is en blijft het vereist om een machtiging te verkrijgen van de bevoegde Gewestelijk Erfgoed Ambtenaar (GEA).

De Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening is zeer duidelijk met betrekking tot het statuut van de sectorale adviezen, zoals deze die in het kader van een vergunningsaanvraag worden ingewonnen bij het beleidsveld Onroerend Erfgoed. Ik vat het kort samen. Indien uit een sectoraal advies blijkt dat een vergunning strijdig is met ‘direct werkende’ sectorale normen, dan moet de vergunning worden geweigerd, of ze moet worden voorzien van voorwaarden die strekken tot een adequate invulling van de sectorale wetgeving. In dit geval is het advies bindend.

Onder ‘direct werkende normen’ wordt verstaan: supranationale, wetskrachtige, reglementaire of beschikkende bepalingen die op zichzelf volstaan om toepasbaar te zijn, zonder dat verdere reglementering met het oog op precisering of vervollediging noodzakelijk is. Ik geef een concreet voorbeeld. Als een vergunning met betrekking tot het plaatsen van zonnepanelen strijdig is met een beschermingsbesluit, moet de aanvraag worden geweigerd of worden onderworpen aan voorwaarden.

Een advies is niet bindend en een vergunning kan worden geweigerd als ze strijdig is met niet-direct werkende sectorale regels, zoals sectorale doelstellingen en zorgplichten. Een vergunningverlenende overheid kan van dit niet-bindende advies afwijken op basis van sterke motieven, in toepassing van de Motiveringswet. Onder ‘doelstellingen of zorgplichten’ kan hier worden verstaan: internationaalrechtelijke, Europeesrechtelijke, wetskrachtige, reglementaire of beschikkende bepalingen die de overheid bij de uitvoering of de interpretatie van de regelgeving of het voeren van een beleid verplichten tot de inachtneming van een bepaalde doelstelling of van bepaalde voorzorgen, zonder dat die op zichzelf beschouwd voldoende juridisch duidelijk zijn om onmiddellijk te kunnen worden uitgevoerd. Dat is het onderscheid met de ‘direct werkende’.

Voor wat betreft de beroepsmogelijkheden, geldt enerzijds het beroepsrecht, zoals dat is omschreven in de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening. Via deze weg kan de impact van een sectoraal advies door het beleidsveld Onroerend Erfgoed worden aangevochten. Nieuw is dat anderzijds door een aanpassing van het decreet van 3 maart 1976, tot bescherming van monumenten, stads- en dorpsgezichten, ook beroep kan worden ingesteld tegen machtigingen, wat vroeger niet kon. Zowel in het kader van stedenbouwkundige beroepsprocedure als van de beroepsprocedure met betrekking tot de machtigingen door Onroerend Erfgoed, zal in dergelijke beroepsprocedure het advies vereist zijn van een op te richten commissie van experts. Die commissie moet uiterlijk op 1 januari 2010 operationeel zijn. De Vlaamse Regering, de bestendige deputatie en de Raad voor Vergunningenbetwistingen kan vanaf de datum van inwerkingtreding een beroep doen op deze commissie. Mijn administratie onderneemt momenteel de nodige stappen om de oprichting van deze expertencommissie tijdig te realiseren. Dat moet tegen 1 januari 2010 gebeurd zijn.

Ik meen dat het op basis van deze korte schets duidelijk is, mijnheer Caron, dat de nieuwe regelgeving niet noodzakelijk een negatieve impact hoeft te hebben op de slagkracht van de adviezen van mijn erfgoedconsulenten. De aangepaste regelgeving, alsook de consequent ingebouwde beroepsmogelijkheden, zullen integendeel een gunstige impact hebben op de kwaliteit en de effecten van de adviesverlening.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Ik dank u, mijnheer de minister, voor uw uitgebreide antwoord.

Ik ben blij dat we een hoog percentage halen van vergunde of toegestane installaties. Ik wil niet vitten, maar veel installaties hebben nooit een officiële procedure ondergaan. Vaak wordt vooraf al informeel het advies gegeven dat het dossier niet eenvoudig zal zijn. Dat leidt soms ook tot een positieve oplossing.

Ik ben ook blij dat er heel hard wordt gewerkt aan de afwegingsbasis en dat zal worden geprobeerd om die in een nota te gieten. Ik ben het met u eens dat die niet sluitend kan zijn noch alle omstandigheden kan dekken.

Er wordt inderdaad een belangrijke weg afgelegd. Ik reageer positief op uw antwoord, ik ben er blij mee, en ook met de beroepsmogelijkheid tegen machtigingen, want vanuit de erfgoedzorg en vanuit de vernieuwende omgang met erfgoed, heb ik daar tijdens de vorige legislaturen mee op aangedrongen. Het is een goede stap vooruit. Ik hoop dat zowel in het belang van de eigenaar als van de samenleving, die in dezen als doelstelling de zorg voor het erfgoed heeft, de commissie snel samengesteld wordt en ook snel kan functioneren. Ik zal met aandacht de evolutie op het terrein, in de praktijk, verder volgen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over het behoud en de conservering van de Doelse kogge in Beveren

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het is niet vijf voor twaalf, maar twaalf uur voor het dossier van de Doelse kogge. Gisteravond raadpleegde ik nog even de website van Watererfgoed Vlaanderen. Ik citeer: "De bewaringstoestand van de Doelse kogge is slecht. Een intern onderzoek toonde aan dat het wrak en de restanten onherroepelijk verloren dreigen te gaan door gebrekkig beheer." Verder lees ik: "Watererfgoed Vlaanderen beschouwt de redding en de valorisatie als topprioriteit van de Vlaamse Regering." Men verwijst ernaar dat de kogge behoort tot erfgoed van wereldformaat.

Bij graafwerken aan het Deurganckdok in Doel werd in september 2000 een vrij goed bewaard wrak van een middeleeuwse kogge ontdekt, daterend uit 1325. De opgravingen werden uitgevoerd door de Archeologische Dienst Waasland, en de Vlaamse overheid werd, krachtens het Europees verdrag inzake bescherming van het archeologisch erfgoed, eigenaar van de vondst. De Doelse kogge is de tot op heden oudste en tweede grootste van de slechts twintig exemplaren van dit type schip die werden teruggevonden in Europa.

Toenmalig bevoegd minister Sauwens antwoordde in de plenaire vergadering van het Vlaams Parlement bij de vondst van de kogge in 2000: "Dit houten schip wordt nu vochtig gehouden opdat het niet zou verpulveren. We zullen het opmeten en registreren. Het wordt daarna gedemonteerd en op een andere plaats terug opgebouwd." Het Vlaams Instituut voor het Onroerend Erfgoed (VIOE) kocht 29 containers aan en tot op heden zijn de resten van de kogge

daarin in openlucht opgeslagen. Geregeld wordt het waterniveau aangevuld door de brandweer van Beveren.

Reeds in 2003 stelde de toenmalige minister, de heer Van Grembergen: “Feit is dat er dringend een beslissing moet worden genomen over de toekomst van de Doelse kogge. De bewaring in containers laat immers geen duurzame conservering toe.”

In 2005 stelde toenmalig bevoegd minister Van Mechelen: “We onderzoeken alle mogelijke denkkaders en scenario’s, en doen daarvoor een beroep op onze eigen en op buitenlandse capaciteiten. Het is de bedoeling tegen 31 mei 2005 het dossier volledig in kaart te brengen.”

Bij een volgende vraag om uitleg in 2008 antwoordde minister Van Mechelen dat er in de loop van 2007 een taskforce werd opgericht die als opdracht kreeg om een globaal en diepgaand onderzoek naar de technische, archeologische, museale en financiële consequenties met betrekking tot het behoud en de conservering uit te voeren. Het ging onder meer om twee onafhankelijke studies: een studie van de heer Peter Fix, een Amerikaanse expert inzake conservatie van maritieme archeologische resten, naar de mogelijkheden voor conservatie en reconstructie van de kogge, en een studie door het bureau Sien over de museale presentatie.

In de loop van maart 2008 werd er een schrijven gericht aan de gemeente Beveren dat ze niet langer moesten voorzien in het half miljoen euro dat ze reeds vele jaren op hun begroting reserveren voor de eventuele bouw van een loods voor studie en conservatie van de kogge.

De vorige minister engageerde zich om nog voor de zomervakantie van 2008 het overleg op te starten met alle betrokken partijen over het traject dat moet leiden tot studie en conservatie van de kogge. Hij stelde zelfs uitdrukkelijk: “Ik dank mijn administratie, namelijk het Vlaams Instituut voor Onroerend Erfgoed, voor de zorg en het enthousiasme dat aan de dag wordt gelegd voor dit dossier.”

Tot zover een beetje geschiedenis, kort samengevat.

Mijnheer de minister, nu, negen jaar later, beginnen velen te vrezen dat een beslissing in het dossier van de resten van de kogge binnenkort niet meer nodig zal zijn, omdat er niets meer van zal resten, vandaar mijn volgende vragen.

Welke stappen werden er in dit dossier nog ondernomen sinds maart 2008? Op welke wijze en met welke frequentie worden de opgeslagen resten gemonitord door het VIOE? Is er sprake van plantengroei in de bewaarcontainers? Zo ja, welk effect heeft deze op de resten? Wanneer zal er een beslissing worden genomen over de finaliteit van de restauratie van de kogge? Wat zijn de pistes waartussen gekozen moet worden en welk prijskaartje hangt eraan?

Ook buitenlandse instellingen en organisaties tonen grote interesse voor de kogge. Sommigen beschikken over een grote expertise en de nodige financiële middelen om een gedegen volledige restauratie tot een goed eind te brengen. Lijkt het u desnoods niet beter om de vondst uiteindelijk af te staan in plaats van deze door het te lange aanslepen van dit dossier verloren te laten gaan voor het werelderfgoed? Voor alle duidelijkheid: ik ben dit denkspoor niet onmiddellijk genegen, maar het is beter dan niets doen.

De voorzitter: De heer Dehandschutter heeft het woord

De heer Lieven Dehandschutter: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega’s, ik sluit me aan bij de vragen en bekommernissen van de heer De Meyer. Het ergert me ook enigszins dat dit dossier al negen jaar aansleept en dat de huidige minister dit dossier op zijn tafel vindt. Het zou van goed bestuur hebben getuigd en van verantwoordelijkheidszin indien zijn voorgangers er het nodige voor hadden gedaan.

De saga rond de Doelse kogge doet mij denken aan gelijkaardige verhalen die te maken hebben met het archeologische erfgoed uit de Grote Oorlog, meer bepaald de ondergrondse constructies die men in de Westhoek nog altijd aantreft, en in het bijzonder het dossier van de zogenaamde Bremen Redoubt. De Bremen Redoubt is een ondergrondse constructie van

houten planken en balken die in de jaren tachtig werd blootgelegd aan de kleiput van Zonnebeke. Het werd meteen een toeristische topper, Australiërs kwamen er in dichte drommen op af.

De constructie begon echter fel aan kwaliteitsverlies te lijden. Enerzijds was er sprake van verzakking, anderzijds kwam het blootgelegde hout – daar is de parallel met de Doelse kogge – in aanraking met de lucht, waardoor de kwaliteit van de constructie verslechterde als gevolg van de vorming van zwammen en het rotten van het hout. Dat proces ging veel sneller dan wanneer het hout in de grond was gebleven. In 1999 heeft men moeten beslissen om de site te sluiten. De Bremer Redoubt moet als verloren worden beschouwd voor ons erfgoed.

Men heeft daar toen een aantal lessen uit getrokken. Een eerste les was om gelijkaardige constructies voortaan in de grond of in het water te laten zitten, in plaats van ze bloot te leggen. Een andere mogelijkheid was om, zoals in het geval van de constructie onder de kerk van Zonnebeke, ze maar bij bepaalde gelegenheden – bijvoorbeeld de Open Monumentendag of Anzac Day – droog te trekken en tijdelijk toegankelijk te maken, uiteraard onder zeer strenge veiligheidsmaatregelen.

Men staat dus voor een dilemma: het erfgoed laten zitten en ontoegankelijkheid houden, ofwel het blootleggen en het zo in snel tempo verloren zien gaan. Heeft de administratie of de verantwoordelijke voor dit project lessen getrokken uit de ervaring met de Bremen Redoubt? In de mogelijke pistes die nu nog voorliggen, staat men opnieuw voor een dilemma. Moet men het conserveren en bewaren, of overgaan tot een reconstructie in de letterlijke zin van het woord, waarbij men het oorspronkelijke object bijna verliest en een replica gaat presenteren?

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer de voorzitter, collega's, met het punt dat de heer Dehandschutter aanbrengt, snijden we in feite een principiële kwestie aan. Een of twee weken geleden heb ik het Verdrag van Malta voorgelegd aan de regering. Er is een principiële goedkeuring gegeven, en het is nu naar de adviesraden verwezen. Het Verdrag van Malta heeft precies betrekking op die problematiek, maar tot mijn grote verbazing is Vlaanderen de enige binnen België en Europa die het nog niet heeft goedgekeurd. Het verdrag gaat over de bewaring van en het omgaan met archeologische vondsten. Het gaat in principe uit van de bewaring in situ. Zaken die onder de grond bewaard zijn, houd je onder de grond en bewaar je daar goed. Zaken die je in het water vindt, kun je best in het water houden en daar goed conserveren. Men gaat ervan uit dat dat de beste manier is. We gaan werk maken van de goedkeuring van het Verdrag van Malta.

In dit dossier is de bovenvermelde werkwijze echter geen optie. De kogge is opgegraven en in containers ondergebracht. En nu is de initiële vraag van de heer De Meyer aan de orde. Dat belet natuurlijk niet dat ook de algemene problematiek ons verder moet bekommeren. We moeten ook op eventuele nieuwe vondsten een antwoord kunnen vinden.

De resten van de kogge bevinden zich op een afgesloten terrein, waarvan de toegang wordt beheerd door de Archeologische Dienst Waasland (ADW). Het is ook die dienst die altijd heeft ingestaan voor de monitoring, tot hij begin dit jaar te kennen gaf geen verdere verantwoordelijkheid meer te zullen nemen betreffende de koggeresten. Mijn voorganger heeft het Vlaams Instituut voor het Onroerend Erfgoed daarop de opdracht gegeven om, eventueel in samenwerking met de toen nog op te richten Archeologische Monumentenwacht, het beheer van de resten op zich te nemen.

Monitoring door monumentenwacht is echter geen optie, want dat kan het probleem niet oplossen zonder dat de dringende maatregelen worden uitgevoerd, zonder dat er zicht is op een vervolgotraject, zonder extra middelen zoals het bijvullen van het water, het verversen van het water, het sluiten van de containers aan de bovenkant, het weghalen van begroeiing, middelen om de bacteriën te doden, het aanbrengen van een noodcontainer enzovoort. De enige optie is

eigenlijk dat de dringende maatregelen dienen te worden uitgevoerd, zodat daarna ook met de studie kan worden gestart.

De verschillende beschikbare studies tonen inderdaad aan dat het hoog tijd is dat er eindelijk een definitieve oplossing komt voor de Doelse kogge. De voor onroerend erfgoed bevoegde instanties hebben alles gedaan om de noodzakelijke informatie te vergaren – de stappen opge-lijst die noodzakelijkerwijze moeten worden gezet – daarbij de verschillende opties aangegeven en ook een duidelijk kostenplaatje gemaakt.

De toekomst van het schip kan echter slechts worden verzekerd in samenwerking met de eigenaar, in casu het Agentschap voor Maritieme Dienstverlening en Kust van de Vlaamse overheid. Het kostenplaatje is daarenboven van dien aard dat de keuzes die met betrekking tot het schip moeten en kunnen worden gemaakt, een budgettaire impact hebben die de mogelijkheden van een individuele partner ver overstijgt. De beslissing over de kogge van Doel is dus geen beslissing van één beleidsdomein of één beleidsveld, maar een beslissing waarbij de gehele Vlaamse Regering betrokken is. In die zin heeft mijn voorganger effectief contact gezocht met zijn collega-ministers, met het oog op het bereiken van een oplossing.

Ik kan bevestigen dat de botanische en zoölogische experts van het VIOE onderzoek hebben uitgevoerd naar de plantengroei in de containers en naar de samenstelling van het water en de aanwezigheid van biologische, chemische en bacteriologische bedreigingen. De resultaten worden omstandig vermeld in de studie van de heer Peter Fix, verbonden aan het Center for Maritime Archaeology and Conservation (CMAC) in Texas, waarnaar in de vraag verwezen wordt.

Alle in het rapport geciteerde bedreigingen doen, collega's, afbreuk aan de kwaliteit van het scheepshout en kunnen op termijn de vondst ook definitief onbruikbaar maken voor verder onderzoek. De belangrijkste bedreiging is de bewaringstoestand. Het hout ligt momenteel gedeeltelijk bloot. Alleen door snelle actie kan dit dossier nog altijd op een gunstige manier tot een goed einde worden gebracht.

Mijnheer De Meyer, u vraagt wanneer er een beslissing genomen wordt over de restauratie en het definitieve lot van deze uitzonderlijke vondst. De problematiek van de kogge en het kostenplaatje dat daaraan verbonden is, is goed gekend. Ik som op.

De kostprijs voor dringende maatregelen voor het behoud van de scheepsresten wordt geraamd op circa 50.000 euro. Deze dringende maatregelen zijn absoluut noodzakelijk voor de redding van het hout en dienen te gebeuren voorafgaand aan het eigenlijke wetenschappelijke onderzoek van de kogge. Aangezien het hout in de containers gedeeltelijk bloot ligt en de bewaringstoestand van de bovenste planken niet meer optimaal is, zal ik hiervoor nog dit jaar geld vrijmaken. Al weet ik nog niet, collega's, of ik het ook zal kunnen vastleggen. Ik heb die 50.000 euro. Ik heb de opdracht gegeven om dit geld voor te behouden, maar ik neem aan dat we nog zullen moeten aanbesteden. De vraag zal zijn of we dit jaar nog tot een vaststelling kunnen overgaan. Ik hoop van wel.

De kosten voor de wetenschappelijke studie van de kogge, met reiniging, volledige registratie, beschrijving, natuurwetenschappelijke en chemische analyses, worden geraamd op meer dan 500.000 euro. De werken zouden samen maximaal drie jaar in beslag nemen. Ook voor deze fase zal ik binnen de begroting bekijken of de middelen hiervoor nog dit jaar vrijgemaakt kunnen worden. Ik heb hierover op 20 oktober een overleg op mijn kabinet. Als die 500.000 euro dit jaar niet meer kan worden vrijgemaakt, wil ik dat prioritair doen volgend jaar. Door geld vrij te maken voor de eerste twee fasen, wil ik duidelijk aangeven dat ik deze belangrijke maritieme vondst zal conserveren, restaureren en gedeeltelijk reconstrueren. De fase van het wetenschappelijk onderzoek zal ik koppelen aan een publiekswerking. Het onderzoek dient ontsloten te worden, waardoor geïnteresseerden alles van nabij kunnen volgen.

De kosten voor de conservatie en de reconstructie, die gelijktijdig met de studie zou kunnen starten, worden geraamd op 1.426.000 euro. De duur hiervan zal zeven tot acht jaar bedragen.

De museale presentatie werd door de studie van studie bureau Sien geraamd tussen circa 2 miljoen euro en circa 8 miljoen euro, met inbegrip van de inhoudelijke ondersteuning, scenografie en het aanpassen of nieuw bouwen van een geschikte tentoonstellingsruimte met bijhorende faciliteiten. De uiteenlopende bedragen worden verklaard door het al dan niet in rekening brengen van een nieuwbouw waarin de kogge een museale opstelling krijgt. De nieuwbouw wordt geraamd op 2.500.000 euro. Ook de in de studie vermelde scenografie en het interactief koggeverhaal worden voor een groot bedrag geraamd, respectievelijk voor 1.440.000 euro en 3.900.000 euro. In de studie van Sien komen er voorstellen naar boven voor de mogelijke locatie.

Ik vat samen: de 50.000 en de 500.000 euro zal ik dit jaar nog proberen vast te leggen. Het hangt ook af van het realiseren van de materiële mogelijkheid om dit te doen. Je moet overgaan tot aanbestedingen. En anders doe ik dat zo snel mogelijk op de begroting van volgend jaar. Ik wil ook de daaropvolgende kosten voor conservatie en reconstructie vastleggen in de begroting. Het gaat om een aanzienlijk bedrag: 1.426.000 euro.

Ideaal, mijnheer De Meyer, zou zijn dat we dan al weten wat we er museaal mee gaan doen. Als er tegelijk een definitieve museale locatie wordt gevonden, heb je minder kosten voor transport. Dan kun je komen tot synergieën. Het is een zaak van de hele regering. Ik nodig u uit om mee na te denken over waar we de kogge definitief voor het publiek op een optimale manier kunnen openstellen. Ik zal ook overleg plegen met het terrein. Ik zal ervoor zorgen dat de hele fase gedocumenteerd wordt, dat er beelden worden gemaakt, zodat het interactieve verhaal later ook geschreven kan worden.

Het is evident dat de museale en de interactieve ontsluiting niet meer voor mijn rekening komen. Het kostenplaatje daarvoor is gigantisch.

Ik zal de kantjes er nu al een beetje aflopen door de kosten op mij te nemen. Dit is geen varend erfgoed. Dan zou het wel duidelijk onder mijn bevoegdheid vallen. Het is een archeologische vondst, maar ze is opgegraven, waardoor ze in feite roerend geworden is. Ik denk dat ik met een bijzondere allocatie moet werken. Het gaat niet op om de bal door te kaatsen om te kijken wie wel en wie niet bevoegd is. We moeten een oplossing vinden. U hebt gelijk: daarvoor is het meer dan tijd. De 50.000 en de 500.000 euro moeten kunnen. Dan is gebeurd wat moet gebeuren om te vermijden dat de kogge definitief stuk gaat. De 1.426.000 euro moet daaropvolgend gebeuren. Ik zal doen wat moet gebeuren om die unieke vondst te redden.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Ik bedank u voor het uitvoerige antwoord. U mag me het niet kwalijk nemen dat ik me nogal kritisch opstel. Dit dossier sleept al ongeveer tien jaar aan. Uw voorgangers hebben ter zake veel beloofd, maar in werkelijkheid is bijzonder veel tijd verloren. Het lijkt me belangrijk dat u, als u de zaak wilt redden, erkent dat de toestand van de Doelse kogge zeer ernstig is en er snel en efficiënt moet worden gehandeld. Het feit dat de ADW geen verantwoordelijkheid meer wenst te nemen, is toch een bijzonder belangrijk signaal.

De cijfers die u vermeldt, zijn niet aan de lage kant, integendeel zelfs. Ze stemmen tot nadenken. We vinden ze ook terug op de website van Watererfgoed Vlaanderen. We weten dat die cijfers in de toekomst zelfs nog hoger kunnen uitvallen. De fundamentele vraag is deze: wat heeft Vlaanderen veil voor wat experts in binnen- en buitenland als werelderfgoed bestempen? Elke vergelijking loopt mank. Maar als ik zie wat er aan natuurcompensaties wordt uitgekeerd – compensaties die belangrijk en mogelijk noodzakelijk zijn –, dan vraag ik me af of de evenwichten er altijd zijn.

Ik kan niet de hele regering over dit dossier ondervragen, want men zou me doorverwijzen naar de bevoegde minister. Ik ben daarom bijzonder blij dat de minister van Financiën dit debat bijwoont, en ik hoop dat hij in dit dossier een bondgenoot van u zal zijn. U hebt

inmiddels wel begrepen dat ik in deze legislatuur dit dossier niet zal laten rusten. Zo nodig zal ik hiervoor meermaals aandacht vragen.

Ik vat samen. Ik dank u voor het antwoord. Wij hopen dat wat u in het vooruitzicht stelt ook echt wordt gerealiseerd. De eerste afspraak daaromtrent is de bespreking van de volgende begroting.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer De Meyer, het is uw taak om kritisch te zijn. Ik voel me wel niet aangesproken door uw kritiek op wat er de afgelopen tien jaar is gebeurd. U weet nu waartoe ik me verbind. Ik zal de minister van Begroting daar niet over aanspreken, want ik vind dat ik de nodige middelen in mijn eigen begroting moet vinden. Er zijn urgent te nemen maatregelen. Die 50.000 euro is erg noodzakelijk. Dat geld is er, en ik kan het vrijmaken. Ik moet enkel weten of ik het allemaal nog kan realiseren. Ik moet immers de procedure volgen. In elk geval heb ik de administratie de opdracht gegeven dit bij voorrang in orde te maken. Als we dat nog dit jaar kunnen vastleggen, dan rijzen er geen problemen.

Hetzelfde geldt voor het tweede bedrag. Ook die 500.000 euro moeten in principe nog dit jaar kunnen worden aangewend. Alles hangt ervan af of de vastlegging nog kan gebeuren. Als het dit jaar niet meer lukt, dan gebeurt het volgend jaar. Het is een prioritair dossier. Ik wil de hete appel niet doorschuiven, maar over de museale locatie moeten we met iedereen dialogeren, vooreerst met de lokale actoren. Dat is overigens niet mijn bevoegdheid. Er zijn een aantal locaties die daarvoor perfect in aanmerking komen. Er moet daarover met de minister van Cultuur worden gesproken. In elk geval zal ik er alles aan doen opdat het schip in een ideale museale locatie wordt ondergebracht. Als dat is gebeurd, moet ik het 'loslaten', maar ik zal blijven waken en zorgen voor voldoende documentatie, zodat een interactieve, moderne ontsluiting mogelijk wordt.

Ik onderschrijf dus uw uitgangspunt: het is meer dan tijd dat er wordt opgetreden. Ik word nu voor het eerst met dit dossier geconfronteerd. Ik doe geen uitspraken over het verleden, want dat is mijn taak niet. Maar er is veel tijd verloren.

De heer Jos De Meyer: Er had zeker meer kunnen gebeuren.

Minister Geert Bourgeois: Ik zeg klaar en duidelijk dat dit een prioriteit is. Er moet nu worden gehandeld, zo niet gaat de Doelse kogge onherroepelijk verloren.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Linda Vissers tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, en tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de toekomst van de motorcrossterreinen in Vlaanderen

De voorzitter: Het antwoord wordt gegeven door minister Muyters.

Mevrouw Vissers heeft het woord.

Mevrouw Linda Vissers: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, motorcross is een sport waarin we in België en Vlaanderen sterk zijn. Motorcross kent de meeste wereldkampioenen in België, getuige de vele wereldtitels van Stefan Everts, Joël Smets, Eric Geboers en vele anderen. Maaseik en Limburg waren fier dat jongens van eigen streek het in deze sport op wereldniveau hadden gemaakt. Als Limburger ben ik fier dat Limburg hierdoor op de kaart werd gezet. Toch krijgen ze weinig steun of respect van de overheid.

Op 19 juli 2002 heeft de Vlaamse Regering op voorstel van de Vlaamse ministers van Sport, Ruimtelijke Ordening en Leefmilieu een beslissing genomen over de inplanting van

permanente omlopen met trainingsfaciliteiten voor gemotoriseerde sporten. In het Vlaamse Gewest zouden minimaal twaalf en maximaal vijftien dergelijke locaties worden gepland in ruimtelijke uitvoeringsplannen. In Antwerpen, Limburg, Oost-Vlaanderen betekende dit minimum drie en maximum vier locaties, in West-Vlaanderen twee en Vlaams-Brabant één locatie.

Ik wil het na mijn korte inleiding ook even hebben over een specifiek dossier, het motorcross-terrein Waterloo in Neeroeteren, Maaseik. De sluiting van dit crossterrein heeft de laatste drie weken bijna elke dag de krant gehaald. Het gaat zelfs zover dat wereldkampioen Stefan Everts overweegt om zijn ereburgerschap terug te geven aan de stad Maaseik.

De milieuvergunning voor dit terrein was gepland tot 2011. Die werd echter door minister Schauvliege geweigerd wegens de planologische onverenigbaarheden van de geplande activiteiten, namelijk de uitbating van de motorcrossterreinen. Het terrein ligt conform de gewestplannen in natuurgebied, maar de provincie Limburg, bekrachtigd door toenmalig minister Van Mechelen, had het provinciaal ruimtelijke uitvoeringsplan (PRUP) goedgekeurd waardoor de activiteiten van het motorcrossterrein planologisch werden verankerd. Dit PRUP werd echter door de Raad van State geschorst. Tegen die beslissing werd beroep aangetekend door drie partijen, de vzw MC Maasland, de provincie en het Vlaamse Gewest.

Daarom wilde ik aan minister Schauvliege vragen waarom ze de beslissing van de Raad van State niet heeft afgewacht, waarom ze met haar eigen beslissing de plannen van haar eigen Vlaamse Gewest dwarsboomt. Jammer, maar ze is hier niet vandaag. Misschien kunt u, minister Muylers, hierop een antwoord geven.

Mijnheer de minister, als minister van Sport wil ik u ook enkele vragen stellen. Wat is de stand van zaken in de opmaak van de ruimtelijke uitvoeringsplannen voor de motorcrossterreinen waarvoor een bestemmingswijziging noodzakelijk is? De Vlaamse milieuvergunningreglementering VLAREM II is een groot struikelblok voor de gemotoriseerde sporten. De Vlaamse Regering engageerde zich om minstens twaalf en maximum vijftien circuits te realiseren in Vlaanderen. Op dit moment zijn er maar vier: Genk, Lommel, Lille en Balen. Bent u er zich van bewust dat door de huidige VLAREM-regelgeving deze doelstelling in de toekomst nog moeilijk haalbaar zal zijn?

De voorzitter: De heer Ceyskens heeft het woord.

De heer Lode Ceyskens: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik onderschrijf ten volle het belang en de uitstraling van motorcross zoals beschreven door mevrouw Vissers. Alleen stel ik vast dat de in 2002 genomen intenties vandaag vastlopen. In 2002 wisten we allemaal dat we dergelijke ingrepen alleen zouden kunnen doen op plaatsen waarvoor een maatschappelijk en politiek draagvlak was. Vandaag lopen we vast in een dossier waar enerzijds een enorm brede politieke consensus – ik verwijs naar de behandeling van dit dossier door de provincieraad in Limburg – en anderzijds een brede maatschappelijke consensus over was, zelfs bij het merendeel van de buurtbewoners.

Ik zie dat u de wenkbrauwen frons, mijnheer de minister, maar ik wil erop wijzen dat de acties ondernomen in dit dossier, uitgaan van een minderheid van buurtbewoners. We lopen vandaag vast in een dossier dat hier al bijna dertig jaar ligt. We moeten de gevolgen hiervan niet onderschatten. In Limburg zijn de twee overblijvende circuits overbevolkt, met alle veiligheidsrisico's van dien. Hoe gaan we dat op termijn aanpakken? Als de vraag groot is en het aanbod klein, dan is er een economische wetmatigheid die zegt dat in dat geval alles duurder wordt. Het zou bijzonder jammer zijn dat een volkssport, die de motorsport altijd is geweest, zou verworden tot een elitesport. Dan krijgen we enkele eliterijders, een aantal afhakers, en ten slotte zullen we geplaagd worden door het fenomeen van wildcrossers. Precies om daaraan iets te verhelpen hebben we de motorsport geconcentreerd op een aantal bestaande circuits.

Mijnheer de minister, waar kunnen we in Vlaanderen nog aan motorsport doen? Wilt u in uw hoedanigheid van minister van Sport hieraan een onderzoek koppelen en wilt u blijven zoeken naar mogelijke locaties? Welke kunnen dan de criteria daarvan zijn?

Mevrouw Vissers, ik ben het oneens met u als u verwijst naar minister Schauvliege. De termijn voor de vergunning was verstreken. De tijd is voorbij dat we een dossier kunnen laten liggen, ongeacht het feit of de termijn al dan niet is verstreken. De basis van het probleem is dat we geen ruimtelijke en planologische verankering hebben. Jammer genoeg weegt het instrument van het PRUP daarvoor te licht.

Ik zou u willen vragen dat u in uw hoedanigheid van minister van Ruimtelijke Ordening, planinitiatieven zou nemen om de motorcrosscircuits, en dan in het bijzonder MC Maasland-Neeroeteren planologisch te verankeren, eventueel zelfs via gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen.

De voorzitter: De heer Gysbrechts heeft het woord.

De heer Peter Gysbrechts: Mijnheer de minister, ik wil het niet over dit specifieke circuit hebben. Ik wil wel even teruggaan naar een vraag die ikzelf heb gesteld in deze commissie op 6 juni 2002. Daarbij werd verwezen naar een andere commissievergadering van 18 oktober 2001. Motorcross is inderdaad een volkssport want ik lees in mijn vraag van toen dat er op dat moment al 14.000 beoefenaars waren. Het was toen de bedoeling dat de drie betrokken ministers van Leefmilieu, Ruimtelijke Ordening en Sport gezamenlijk overleg zouden plegen. Het doel van die vraag was het hele gebeuren een extra duwtje in de rug te geven. Dat is toen blijven hangen.

Een paar maanden later is een rappelvraag gesteld aan de nieuwe minister. Eerst was dat de heer Anciaux en vervolgens de heer Vanhengel. Toen was men bezig met de ontwikkeling van de digitale zoekkaarten die zouden dienen om in de provincies te zoeken naar terreinen. Tijdens de vorige legislatuur ging dat verder. Er zijn toen specifieke vragen gesteld. Zo werd er in mei 2008 een specifieke vraag gesteld over West-Vlaanderen en over de locaties daar. Antwerpen en Limburg hebben locaties, die in die vraag werden opgesomd. West-Vlaanderen en Oost-Vlaanderen hadden locaties aangeduid maar daar hadden de gemeentebesturen heel wat bezwaren bij. Vlaams-Brabant had zelf een locatie aangeduid zonder de gemeente daarover te informeren en kreeg dus nadien pas opmerkingen. De zaak liep dus vast.

En dan belanden wij bij de huidige toestand. De hele zaak is gestart in 2001 met de sluiting van het circuit in Westerlo door toenmalig minister Dua. De ministers van Leefmilieu, Ruimtelijke Ordening en Sport hebben toen beslist een algemeen beleid uit te werken. Nu acht jaar verder worden we geconfronteerd met de mogelijke sluiting van een van de nieuwe erkende circuits in Maaseik. Na acht jaar is de problematiek dus nog altijd dezelfde.

Mijnheer de minister, de provincies hebben hun eigen verantwoordelijkheid om terreinen voor te stellen. Ik hoop dat u als nieuwe minister van Ruimtelijke Ordening in dit dossier, waar veel argumenten kunnen worden bedacht om het te blokkeren, een voortrekkersrol wilt spelen. Het welles-nietesspelletje moet stoppen. Ik hoop dat de locaties die nu al een groot draagvlak hebben, kunnen blijven bestaan en dat de sport kan blijven worden beoefend.

De voorzitter: Mevrouw Robeyns heeft het woord.

Mevrouw Els Robeyns: Motorcross is een belangrijke volkssport. Wij moeten ervoor zorgen dat die sport de nodige ruimte krijgt om beoefend te kunnen worden. De provincies hebben inspanningen geleverd waarvoor er een ruim maatschappelijk en politiek draagvlak bestaat. Nu is dit dossier echter in een impasse beland. Ik stel vast dat minister Schauvliege de verantwoordelijkheid min of meer bij u legt als minister van Ruimtelijke Ordening. Dat leid ik af uit de persberichten van afgelopen weekend. Mijnheer de minister, ik vraag u om een planologische context te ontwikkelen waarbij die motorcrosssterreinen kunnen worden verankerd zodat de motorcross een volkssport kan blijven en geen elitesport dreigt te worden.

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Mevrouw Gwenny De Vroe: Motorcross is in ons land een populaire sport waarin onze atleten wereldwijd uitblinken. We hebben een tienvoudig wereldkampioen. Het is heel belangrijk dat de Vlaamse Regering extra inspanningen levert om de terreinen die al decennialang bestaan, maar ook de nieuwe motorcrossterreinen te laten voortbestaan. Het is ook van groot belang dat het wildcrossen aan banden wordt gelegd. Ik heb een vraag ingediend aan minister Schauvliege maar die is onontvankelijk verklaard. Toch wil ik haar vragen om haar beslissing inzake Neeroeteren te herzien.

De voorzitter: Vragen over dossiers waarover nog juridische procedures lopen en vragen over lokale dossiers kunnen hier niet worden gesteld. Mevrouw Vissers heeft de zaak handig open getrokken.

Mevrouw Linda Vissers: Mijnheer de voorzitter, de pers besteedt al drie weken aandacht aan dit dossier. Degenen die in Limburg wonen, weten dat.

De voorzitter: Ik pas gewoon het reglement toe, dat door het Bureau en u allemaal is goedgekeurd.

Mevrouw Linda Vissers: Ik ben daar ook dankbaar voor. Anders had ik, na het voorval van vorige week in de plenaire vergadering, klacht ingediend. Daar werd wel een dossier van plaatselijk belang aangehaald. Voor dit dossier, dat al drie weken de pers haalt, waarvoor een petitie met tienduizenden handtekeningen werd afgegeven bij minister Schauvliege, ligt dat blijkbaar moeilijker.

De voorzitter: Ik verduidelijk gewoon wat de regels zijn.

Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Mevrouw Valerie Taeldeman: Ik zal kort zijn. Tijdens de vorige legislatuur waren de potentiële of gekozen locaties in Oost-Vlaanderen aangeduid, zijnde de Gentse kanaalzone, Oosterzele en mijn eigen gemeente Maldegem. Is het de bedoeling dat die locaties herbestudeerd worden of worden ze afgevoerd? Mijnheer de minister, kunt u enige toelichting geven over alle potentiële locaties in alle Vlaamse provincies?

De voorzitter: Minister Muylers heeft het woord.

Minister Philippe Muylers: Mijnheer de voorzitter, ik zal beginnen met te stellen dat ik de motorsport een warm hart toedraag en dat ik er oplossingen voor wil vinden. Ik heb begrepen dat ook minister Schauvliege die mening is toegedaan. Dat is ons uitgangspunt.

Ik zal de actuele stand van zaken provincie per provincie overlopen. In Limburg zijn er vier terreinen: Waterloos in Neeroeteren-Maaseik, ook bekend als de Kiezelgroeve, Horensbergdam in Genk, Heezerbergen in Lommel en Op het Broek in Kaulille-Bocholt. Voor Waterloos werden verscheidene initiatieven genomen. In 2006 is er een eerste PRUP goedgekeurd. Op 7 mei 2007 heeft de Raad van State het geschorst omdat een plan-milieueffectrapport (plan-MER) ontbrak. De provincie Limburg heeft toen een tweede initiatief genomen en een tweede ruimtelijk uitvoeringsplan opgemaakt. In december 2008 werd het door de provincieraad goedgekeurd. Mijn voorganger heeft het bij besluit van 31 maart 2009 goedgekeurd. Ook dit tweede PRUP werd door de omwonenden van het motorcrossterrein aangevochten bij de Raad van State. In het arrest van 14 mei heeft de raad de schorsing van de tenuitvoerlegging bij uiterst dringende noodzakelijkheid uitgesproken. Die procedure loopt momenteel nog. De raadsman van het Vlaamse Gewest heeft op 13 augustus een memorie van antwoord overgemaakt aan de Raad van State. We wachten op de beslissing. Zoals de voorzitter al heeft aangegeven, is het moeilijk om daarover in detail te treden als er nog een gerechtelijke procedure loopt.

Het terrein Horensbergdam in Genk is vergund en in gebruik. De provincie onderzoekt nog wel of een bestemmingswijziging kan of moet worden doorgevoerd ten behoeve van een

uitbreiding van de parkeerfaciliteiten en of hiervoor een bestemmingswijziging noodzakelijk is. Dit onderzoek gebeurt in overleg met de provincie Limburg en de stad Genk.

Voor het terrein Heeserbergen in Lommel is de provincie gestart met de opmaak van een plan-MER. De kennisgevingsnota wordt verwacht voor het einde van dit jaar. Nadien zal werk worden gemaakt van het terrein Op het Broek in Bocholt, de voormalige PRB-site. Voor dit terrein is nog geen PRUP-procedure opgestart.

In de provincie Antwerpen zijn er drie terreinen waarvoor een bestemmingswijziging voor motorcross noodzakelijk is: Rooiveld in Westerlo, Hondapark in Balen en Kraaienhors in Brecht. Voor het Rooiveld in Westerlo werd een PRUP vastgesteld op 25 september 2008. Het openbaar onderzoek werd georganiseerd van oktober 2008 tot december 2008. Maar na het openbaar onderzoek is de procedure niet meer verder gezet. Volgens de gegevens waarover ik beschik, was er binnen de provincie geen draagvlak meer voor de goedkeuring.

Voor de terreinen in Hondapark in Brecht en Kraaienhors in Balen is de procedure niet opgestart. Voor deze twee terreinen is de provincie momenteel ook niet gestart met het voorbereidend onderzoek naar milieueffecten en mobiliteit, hoewel daarin voorzien werd in de beslissing van de Vlaamse Regering van 2005. Na het stopzetten van de procedure voor het terrein in Westerlo heeft de deputatie geen beslissing genomen over het voorbereidend onderzoek voor de terreinen in Balen en Brecht.

In de provincies West- en Oost-Vlaanderen is er nog geen definitieve keuze van een terrein. Er zijn dan ook nog geen procedures voor PRUP's opgestart. Voor West-Vlaanderen biedt de beslissing van de Vlaamse Regering van 8 mei 2009 aanknopingspunten voor een terrein in Ramskapelle of Koksijde. Bloso bereidt, in uitvoering van deze beslissing, een initiatief voor om alle betrokkenen op korte termijn rond de tafel te brengen. We hopen dat daar afspraken kunnen worden gemaakt over de concrete aanpak.

In de provincie Vlaams-Brabant wordt, overeenkomstig de beslissing van de Vlaamse Regering van 2009, voorlopig niet naar een locatie gezocht. Er is dus ook geen procedure voor een PRUP gestart.

U ziet dus dat er hier en daar al wat bezig is. Er zijn wel initiatieven die verder gaan. In sommige provincies gebeurt echter weinig. Ik ben dan ook van plan om, in overleg met minister Schauvliege, provincie per provincie of alle provincies uit te nodigen om na te gaan hoe de beslissingen uit het verleden sneller kunnen worden uitgevoerd.

Minister Schauvliege heeft me een antwoord overgemaakt over een van de vragen. Omlopen voor wedstrijden met motorvoertuigen met een geluidsemissie van meer dan 98 decibel zijn ingedeeld als klasse 1-inrichting. Dit houdt in dat die exploitatie aan de milieuvergunning klasse 1 is onderworpen. Mijn collega merkt hier op dat, in het kader van de milieuvergunningreglementering, bij de afweging van toelaatbaarheid van ingedeelde inrichtingen zowel rekening moet worden gehouden met de verordenende bepalingen van de bestemmingsplannen als met hinder- en gevaarsrisico's die aanvaardbaar zijn voor mens en leefmilieu.

VLAREM II heeft niet de bedoeling om de beoefening van bepaalde sporttakken, in dit geval motorcross, te beperken of te verbieden, maar het reglement is erop gericht om overmatige hinder en risico's tot een aanvaardbaar niveau te beperken.

Wat nu de impact van dit reglement op de motorcrossomlopen betreft: de door VLAREM algemeen vastgestelde geluidsnormen zijn niet van toepassing. Hier zijn specifieke sectorale voorwaarden voor uitgetekend. Daarin is er zowel aandacht voor het beperken van de geluidsemissie aan de bron zelf, aan de motoren; voor het respecteren van een minimumafstand tot bepaalde gebieden en stiltebehoevende inrichtingen; en voor verbodsregels voor de exploitatie van de piste in bepaalde gebieden zoals natuurgebieden, agrarische gebieden met een ecologische belang, waterwingebieden en nog enkele andere. Er is ook een verbodsregel voor de exploitatie van een piste op bepaalde tijdstippen.

Mijn collega zegt mij ook dat deze voorwaarden de toelaatbaarheid van motorcrossactiviteiten niet onredelijk in de weg staan.

Ik kan hieruit concluderen dat bij de keuze van de inplantingsplaats van nieuwe permanente motorcrossomlopen rekening moet worden gehouden met de normeringen voortkomend uit VLAREM en in het bijzonder met de minimumafstanden ten opzichte van de omgeving. Met wat door minister Schauvliege werd aangebracht, kan ik zeggen dat we een stap vooruitzetten met het initiatief om samen met de provincie te kijken op welke manier we de versnelling kunnen krijgen van wat in het verleden werd vooropgesteld, waarbij sommige provincies wel goed aan het werk zijn en andere heel wat minder.

De voorzitter: Mevrouw Vissers heeft het woord.

Mevrouw Linda Vissers: Dank u, mijnheer de minister, voor uw uitgebreide antwoord. Ik ben blij dat u hebt gezegd dat u de motorsport een warm hart toedraagt.

Mijnheer Ceyskens zegt dat de termijn verstreken was en dat minister Schauvliege dus niet anders kon. De termijn was helemaal niet verstreken. Er was nog een vergunning tot 2011. De procedure bij de Raad van State was lopende. Ik ben dan ook verwonderd, mijnheer Ceyskens, dat uw partijgenoot die beslissing niet heeft afgewacht.

Mijnheer de minister, Limburg telt inderdaad vier terreinen. Bij dat van Lommel is er echter wel een probleem. Wanneer ook hier de VLAREM-wetgeving zal worden toegepast, zal ook dit terrein niet meer in orde zijn en zal het ook op korte termijn moeten verdwijnen. Dan houden we in Limburg niets meer over.

Hebben de omwonenden de beslissing van het PRUP aangevochten? Ik wilde hier niet op ingaan maar als je ziet dat vandaag bij minister Schauvliege tienduizend petitie's zijn aangekomen, met heel veel petitie's uit Neeroeteren en de stad Maaseik, dan mag ik toch wel even zeggen dat 'omwonenden' hier een heel groot woord is want er zat per slot van rekening maar één persoon achter, of beter gezegd: één politieke partij.

Mijnheer de minister, ik heb nog één vraag. U hebt overlegd met de provincies. We konden in Het Belang van Limburg lezen dat deze namiddag de MC Maasland met Stefan Everts wordt verwacht op het kabinet van minister Schauvliege. Zij hopen dat de minister haar besluit intrekt. Maar indien dat niet zo zou zijn, stellen we alle hoop op u. Ik heb het dan specifiek over het terrein in Waterloos-Neeroeteren: gaat u dan terug naar de wetgeving van vóór VLAREM? Het motorcrossterrein lag daar per slot van rekening al voor deze VLAREM-wetgeving.

De voorzitter: De heer Ceyskens heeft het woord.

De heer Lode Ceyskens: Mevrouw Vissers, we mogen hier niet discussiëren over dossiers, maar ik raad u toch aan om het dossier nog eens goed in te kijken want het ging hier wel degelijk over de beroepstermijn tegen een vergunning die door de bestendige deputatie werd afgeleverd in juli 2008. Die termijn was wel degelijk verstreken. Dat staat los van de procedure van de Raad van State over het PRUP.

Mijnheer de minister, ik stel jammer genoeg met u vast dat die doelstelling van 2002 niet wordt gehaald. We moeten van die doelstelling ook geen idee fixe maken. We moeten heel consequent zeggen dat we daar, op plaatsen waar we geen draagvlak vinden, niet moeten tegenin gaan. Ik ga ervan uit dat de provincies hun huiswerk goed hebben gemaakt. Ik wil echter wel nog eens heel duidelijk stellen dat we maximaal moeten inzetten op bestaande circuits. Ik maak mij zelfs geen begoochelingen over nieuwe circuits. Daar zullen we niet in slagen. Maar als we er niet in zullen slagen om bestaande circuits zoals deze, waarvoor een zo breed maatschappelijk en politiek draagvlak bestaat, in stand te houden, dan hebben we gefaald over de hele lijn. We hopen in u een bondgenoot te vinden om dit mee te realiseren.

De voorzitter: De heer Gysbrechts heeft het woord.

De heer Peter Gysbrechts: Dank u, mijnheer de minister, vooral voor het overzicht. Daar horen we meteen van alle problemen die er zijn. Enkele jaren terug dachten we dat we er ongeveer waren en dat we concreet bezig waren – en nu hebben we problemen op elke locatie. Iedereen wil het en alle ministers steunen dit al jaren. Ik heb hier nooit iets anders gehoord en ik geloof dat ook wel, maar we moeten ergens uitkomen. We moeten dit dossier afronden. Hopelijk lukt dit snel.

Om dat door te drukken is een flinke portie politieke moed nodig. De provincies moeten hun verantwoordelijkheid nemen. We horen niets anders dan provincies die in bepaalde locaties stoppen met werken en voor het overige komt het woord ‘Raad van State’ bij zowat elk terrein terug. Dit is een jammerlijke vaststelling. We moeten absoluut politieke moed tonen.

Iemand heeft me onlangs gezegd dat we elke dag over de autosnelweg rijden. De autosnelwegen zitten helemaal vol. We mogen blij zijn dat ze er liggen. Het is echter een goede zaak dat we ze vandaag niet meer moeten aanleggen. We zouden nooit aan een enkele baan geraken. We moeten hier rekening mee houden. Om die terreinen tot stand te brengen, moeten alle echelons politieke moed hebben. We rekenen op de minister om aan die kar te blijven trekken. Dit zal hard werk vergen.

De voorzitter: Mevrouw Robeyns heeft het woord.

Mevrouw Els Robeyns: Ik dank de minister voor het uitgebreid antwoord. Ik hoop dat er voor de provincies die hun verantwoordelijkheid hebben genomen een oplossing zal komen. Ik denk hierbij aan het dossier van een terrein waar al vijftig jaar aan motorcross wordt gedaan. Er is een breed politiek en maatschappelijk draagvlak. Ik hoop dat we een oplossing zullen vinden en dat geen stukje Limburgse sportgeschiedenis zal verdwijnen.

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Mevrouw Gwenny De Vroe: Ik dank de minister voor zijn uitgebreid antwoord. Ik hoop dat hij dit dossier grondig met minister Schauvliege zal bespreken. Ik wil in feite mijn vraag herhalen. Ik hoop dat minister Schauvliege haar beslissing over dit dossier zal herzien.

De voorzitter: Minister Muylers heeft het woord.

Minister Philippe Muylers: Mijns inziens heeft minister Schauvliege die beslissing om zeer duidelijke redenen genomen. Ten gevolge van een verbodsbepaling in VLAREM is de exploitatie in bepaalde gebieden onmogelijk. Aangezien de wijziging van het provinciaal ruimtelijkeordeningsplan is geschorst, is dit gebied terug een natuurgebied geworden. Dit gebied is dan ook aan die verbodsbepaling onderworpen. Dit is een algemene regel.

Ik ben blij dat er overleg met minister Schauvliege is. Ik zal dit ook nog met haar bespreken. We zullen onderzoeken wat we kunnen doen. Met betrekking tot het dossier waar verschillende sprekers in sterke mate op zijn ingegaan, moet ik opmerken dat effectief een juridische procedure is opgestart. Op 13 augustus 2009 hebben we, in overleg met onze raadsman, de memorie van antwoord overgemaakt. We wachten nu op een reactie.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Katrien Schryvers tot de heer Philippe Muylers, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de Raad voor vergunningsbetwistingen

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Mevrouw Katrien Schryvers: Mijnheer de voorzitter, we weten allemaal dat sedert 1 september 2009 heel wat is veranderd aan de aflevering van en het beroep tegen bouwvergunningen. Dit heeft onder meer te maken met de inwerkingtreding van de Vlaamse Codex

Ruimtelijke Ordening op 1 september 2009. Deze codex omschrijft onder meer de oprichting, de samenstelling, de werking en de organisatie van een Raad voor vergunningsbetwistingen.

Ik ga ervan uit dat die raad ondertussen is opgericht. Ik maak me evenwel zorgen om de wijze waarop de Raad voor vergunningsbetwistingen werkt en om de wijze waarop de bestendige deputaties over de werking ervan moeten communiceren. De bestendige deputaties moeten in hun beslissingen immers melding maken van de wijze waarop aanvragers wier beroep niet is ingewilligd op een hoger niveau beroep kunnen aantekenen.

Ik heb vernomen dat de bestendige deputaties vermelden dat ten aanzien van beslissingen die sinds 1 september 2009 zijn genomen bij de Raad voor vergunningsbetwistingen beroep moet worden aangetekend. Ik neem bijgevolg aan dat die raad effectief is opgericht. Het is immers onmogelijk beroep aan te tekenen bij een orgaan dat nog niet bestaat. Het is in elk geval niet langer mogelijk beroep aan te tekenen bij de Raad van State. Sinds 1 september is de Raad van State hiervoor immers niet meer bevoegd. Voor zover ik weet, was de Raad voor vergunningsbetwistingen op 1 september 2009 echter nog niet operationeel.

Mijnheer de minister, welke initiatieven heeft het Vlaamse Gewest genomen om gemeenten en provincies te ondersteunen in de uitvoering van hun nieuwe taken, meer bepaald van de gewijzigde beroepsprocedure? Hoe zit het met de oprichting en de installatie van de Raad voor vergunningsbetwistingen? Op welke manier zijn de lokale en de provinciale besturen op de hoogte gehouden van de vorderingen van de start van de Raad voor vergunningsbetwistingen en van de eventuele gevolgen van een laattijdige start voor de procedures en voor de werking?

Indien de Raad voor vergunningsbetwistingen ondertussen operationeel zou zijn, zijn er dan effectief vertragingen opgelopen? Hoe verklaart u die vertragingen? Op welke wijze zijn de lokale en de provinciale besturen hiervan op de hoogte gesteld?

Welke procedure is gevolgd voor beroepsdossiers die zijn ingediend tussen 1 september 2009 en de uiteindelijke start van de werking van de Raad voor vergunningsbetwistingen? Indien de Raad voor vergunningsbetwistingen niet operationeel zou zijn, zouden die beroepen ergens kunnen terecht komen en daar gewoon kunnen blijven liggen. Ik ben bekommerd om de rechtszekerheid die deze werkwijze biedt aan al die mensen die een beroep instellen. Rechtszekerheid is op dit vlak zeker van groot belang.

Is er eigenlijk geen dringende procedure? Vroeger waren er procedures bij hoogdringendheid. Betekent de wijziging dat een hoogdringend beroep nu niet wordt behandeld?

Begint de Raad voor vergunningsbetwistingen sowieso met een grote vertraging? Dit zou een grote smet op de werking vormen en de werking in de toekomst zelfs kunnen belemmeren.

Indien de Raad voor vergunningsbetwistingen nog niet operationeel zou zijn, vraag ik me af hoe lang dat nog zal duren. Wat is daarvoor nog nodig?

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Mevrouw Karin Brouwers: Mijnheer de voorzitter, ik zou een bijkomende vraag willen stellen. Ik ga ervan uit dat de Raad voor vergunningsbetwistingen reeds is opgericht. Het is mogelijk dat dit orgaan nog maar voor de helft is samengesteld. Ik weet dat al een aantal mensen zijn aangeduid.

Ik herinner me tevens dat de Raad voor vergunningsbetwistingen op 1 september 2009 nog niet volledig was samengesteld. Voor de vergunningen die vanaf 1 september worden afgeleverd, loopt de termijn voor beroepen. Er is misschien nog een beetje marge, maar ik hoop dat de raad intussen volledig is samengesteld.

Heeft de raad voldoende logistieke ondersteuning? Zijn er medewerkers? Hebben ze de nodige pc's? Het schijnt dat er op dat vlak nog heel wat schort. Als u mensen benoemt die het

zonder ondersteuning van de departementen zelf moeten uitzoeken, dan vrees ik dat het de eerste maanden mank zal lopen.

De voorzitter: Minister Muylers heeft het woord.

Minister Philippe Muylers: Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, de Vlaamse Codex voorziet inderdaad in de installatie van een raad, en dat is ook zo gebeurd. Maar de raad is een autonoom rechtscollege. De rechters worden benoemd voor het leven.

Wat heeft de Vlaamse Regering gedaan om de raad operationeel te maken? We hebben een oproep gelanceerd, we hebben een selectieprocedure doorlopen en ten slotte werd er door de Hoge Raad van het Herstelbeleid een voordracht gedaan aan de Vlaamse Regering. De voordracht door de Hoge Raad voor het Herstelbeleid was de basis van de beslissing van de Vlaamse Regering van 24 juli 2009 om de toen vier geschikt bevonden en voorgedragen kandidaten als raadslid van de Raad voor vergunningsbetwistingen te benoemen, mits aflegging van de decretale eed. Via aangetekend schrijven heeft echter een van de geschikt bevonden kandidaten mij in kennis gesteld van de beslissing om het ambt als raadslid niet op te nemen. De beslissing tot aanstelling door de Vlaamse Regering van 24 juli 2009 diende dus gewijzigd te worden. Dit gebeurde bij beslissing van de Vlaamse Regering van 18 september 2009. Deze beslissing zal eerstdaags verschijnen in het Belgisch Staatsblad.

Om volledig operationeel te zijn, moet de raad zelf zorgen voor personeel: de aanstelling van twee griffiers, vijf adviseurs en administratief personeel. De rechters die er vandaag zijn, kunnen volgens een bepaalde procedure naar twee bijkomende kandidaten zoeken. Volgens de Vlaamse Codex is het de uitsluitende bevoegdheid van de Raad voor vergunningsbetwistingen zelf, om als administratief rechtscollege op te treden. Ze moeten ook zelf garant staan voor de dienstverlening. Het zijn dus niet wij, maar zij die daar moeten voor zorgen. De Vlaamse Regering, noch ik als minister, kan daarin tussenkomen.

Daarnaast moet de raad ook nog een reglement van orde aannemen, dat door de Vlaamse Regering moet worden bekrachtigd. Ook wat dit reglement van orde betreft, is het de raad zelf die een initiatief moet nemen. De codex bepaalt immers – en ik citeer: “De griffier van de Raad voor Vergunningsbetwistingen schrijft inkomende verzoekschriften eerst in op het register, vermeld in artikel 4.8.17, §1, eerste lid, eens het reglement van orde van de raad door de Vlaamse Regering is bekrachtigd. Die bekrachtiging geschiedt uiterlijk op 30 november 2009.” De raad moet dus eerst een initiatief nemen en ons voorleggen. Wij moeten dat bekrachtigen, uiterlijk op 30 november 2009.

Mij is voorlopig nog geen ontwerp voorgelegd. Bijgevolg ben ik van oordeel dat de Vlaamse Regering, voor zover haar dit toegelaten is, alles gedaan heeft om de raad te laten functioneren met ingang van 1 september. De Codex Ruimtelijke Ordening bepaalt dat burgers in beroep kunnen gaan bij de Raad voor vergunningsbetwistingen vanaf 1 september 2009. Die beroepen kunnen nu dus al geldig worden ingesteld. Het adres van de raad is officieel vastgelegd in het besluit van de Vlaamse Regering van 29 mei 2009 tot regeling van sommige aspecten van de organisatie en werking van de Raad voor vergunningsbetwistingen. Dit is bekendgemaakt via de website www.ruimtelijkeordering.be. Zolang de raad zijn reglement van orde niet heeft aangenomen, blijven de geldig ingestelde beroepen onbehandeld liggen. De Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, die door het parlement in de vorige legislatuur is goedgekeurd, regelt het immers zo. Er zouden momenteel, volgens de informatie mij verstrekt door de raad, twee beroepen zijn ingediend.

In bijkomende orde wil ik nog even ingaan op uw vraag over informatieverbreiding. Er zijn algemene informatiesessies ten behoeve van de ambtenaren en mandatarissen van de gemeenten en provincies geweest in januari 2009. Per provincie werd vervolgens voor de lokale besturen en de betrokken provincie een infosessie georganiseerd waar de specifieke impact van de ontwerpdecreten voor de lokale en provinciale besturen werd toegelicht in februari en maart 2009. Er waren de Atrium-sessies tussen Vlaamse en regionale instanties. Er is een

toelichtingsbrief. Er is de website. Eind augustus waren de decreten beschikbaar in boekvorm. Vanaf 1 augustus is er ook een telefonische helpdesk. Langs deze kanalen hebben we de informatie aan de gemeenten en provincies aangeboden.

Als conclusie stel ik het volgende. De Vlaamse Regering heeft de nodige stappen gezet om de Raad voor vergunningsbetwistingen per 1 september te laten functioneren, volgens de regels bepaald in de codex. Als onafhankelijk rechtscollege en conform de bepalingen uitgevoerd door de decreetgever, is het aan de raad zelf om de verdere operationalisering uit te bouwen en zijn werking te regelen. Vanuit die gewilde onafhankelijkheid kan ik hierin dan ook niet tussenkomen.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Mevrouw Katrien Schryvers: Mijnheer de minister, ik dank u voor het antwoord. Sta me toe te zeggen dat uw antwoord me toch bezorgd maakt. Als een overheid een nieuw administratief rechtscollege in het leven roept en als blijkt dat het anderhalve maand nadat het operationeel moest zijn, eigenlijk alleen nog maar een brievenbus is, dan stel ik me toch wel vragen. Ik heb alle begrip voor het feit dat u zegt dat u zich niet kunt moeien omdat de raad zelf verantwoordelijk is voor zijn organisatie, voor werving van griffiers, voor de logistieke ondersteuning, voor het reglement van orde. Ik heb daar begrip voor maar ik denk toch dat de burger van de uitvoerende macht verwacht dat er wordt gezorgd dat procedures op een correcte manier worden geregeld. Ik verwacht dan ook dat u daar verder regelmatig de vraag naar zult stellen en erop zult toezien dat tijdig de voorlegging van de reglementen wordt gehaald. U hebt het over 30 november 2009. Als ik nu hoor hoe ver men staat, denk ik niet dat er veel voor 30 november zal gebeuren. We lopen sowieso drie maanden achterop. Dat is tegen de rechtszekerheid van burgers die beroep aantekenen en het brengt vertraging in procedures. We hebben er allemaal een broetje aan dood en we zitten er allemaal heel vaak op te vitten. Nu maken we een nieuw rechtscollege en het begint al opnieuw op die manier dat maakt me toch wel bekommerd.

De voorzitter: Minister Muylers heeft het woord.

Minister Philippe Muylers: Ik durf niet zeggen wat u zegt, namelijk dat er vandaag weinig gebeurt. Er is de scheiding der machten, ik kan daar ook niets aan doen. Ik volg de codex. De bepalingen zijn in de codex opgenomen. Het is nu aan het rechtscollege om te doen wat het is opgedragen. Misschien kan ik volgende week al het reglement hebben, ik weet het niet.

Het feit dat er op dit moment maar twee beroepen zijn, geeft mij niet de indruk dat we nu in een erg problematische stand van zaken zitten. Ik kan en mag daarin niet tussenbeide komen en ik zal dat ook niet doen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■